

Zápis č. 24
z jednání Komise pro rodinu a sociální záležitosti
Rady Olomouckého kraje
ze dne 24. 1. 2024

Přítomní členové:

Mgr. Radek Brázda - předseda
Bc. Jorga Formánková
Ing. Martin Jirotko
Alena Pagáčová
Magdaléna Vaněčková
Bc. Stanislav Vaďura, MBA
Petr Turanec
Ing. Mojmír Sokol
Ing. Anna Taclová
Mgr. Martin Šmoldas, DiS
Václav Keprt
Mgr. Jakub Navařík, Ph.D.
Mgr. Jan Mochťák
Bc. Radomír Kryl
Mgr. Eva Machová
Špajs Vlastimil

Omluvení členové:

Bc. Tomáš Weber

Hosté:

Mgr. Ivo Slavotínek, 1 náměstek hejtmana
Olomouckého kraje
Mgr. Bc. Zbyněk Vočka, vedoucí Odboru
sociálních věcí KÚOK
Mgr. Pavel Podivínský, vedoucí Oddělení
sociálně právní - ochrany, Odbor sociálních
věcí KÚOK
Bc. Ing. Kateřina Spáčilová, Oddělení
financování sociálních služeb, Odbor
sociálních věcí KÚOK

Program:

1. Program finanční podpory poskytování sociálních služeb v Olomouckém kraji, Podprogram č. 1
2. Náměty, diskuse, různé

Zápis:

Jednání komise:

Předseda komise: Přivítal přítomné členy komise, 1. náměstka hejtmana Mgr. Ivo Slavotínka a pracovníky Krajského úřadu Olomouckého kraje na dvacátém čtvrtém jednání. Seznámil přítomné s programem jednání. Doplnění, či změna programu nebyla ze strany členů komise navržena. Dále přivítal nového člena komise pana Vlastimila Špajse. 1. náměstek hejtmana Mgr. Ivo Slavotínek předal jmenovací dekret novému členovi komise.

Hlasování: Pro: /16 proti: /0 zdržel se:/0

K projednávanému bodu bylo přijato usnesení komise UK-RS/24/1/2024

„K-RS ROK schvaluje program jednání Komise pro rodinu a sociální záležitosti ROK dne 24.1.2024.“

1. Program finanční podpory poskytování sociálních služeb v Olomouckém kraji, Podprogram č. 1

Mgr. Bc. Zbyněk Vočka: uvedl, že se přerozdělení účelově určené dotace ze státního rozpočtu na financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním základních druhů a forem sociálních služeb v roce 2024, a to v souladu s Programem finanční podpory poskytování sociálních služeb v Olomouckém kraji, je stěžejním bodem tohoto jednání komise.

Připomněl, že na konci roku 2023 komise projednávala změnu pravidel zmiňovaného dotačního programu.

Shrnul proces hodnocení žádostí a návrhu výše dotace – požadavky byly očištěny o neuznatelné a nadhodnocené náklady a kráceny na disponibilní zdroje. Meziročně došlo k nárůstu dotace o 5 270 458 Kč, což činí 0,27 %.

Dále informoval, že v předkládaném materiálu je rovněž snížení počtu jednotek v Síti sociálních služeb Olomouckého kraje u sociální služby poskytované organizací Člověk v tísni, o.p.s. a že dne 23.01.2023 vypršel termín pro podání finančního vypořádání dotace a vratky jsou ve výši cca 37 mil. Kč.

Předseda komise: vyzval členy komise k vyjádření k návrhům na dotaci.

Václav Kepřt: uvedl, že se namátkou podíval na výsledky Charity Hranice a u těchto služeb dochází k poklesu dotace v absolutních číslech.

Mgr. Bc. Zbyněk Vočka: informoval, že v síti došlo k nárůstu počtu jednotek a zařazení nových služeb na rozdíl od předchozího roku (2022), kdy byla síť sociálních služeb

zmrazena, což muselo mít vliv na jednotlivé výše dotací s ohledem na již zmíněný minimální nárůst dotace ze státního rozpočtu. K dofinancování neziskových organizací však bude k dispozici P2, v němž je alokováno opět 55 mil. Kč, přičemž v loňském roce byl využit cca z poloviny.

Mgr. Ivo Slavotínek: doplnil, že státní dotace není jedinou finanční podporou sociálních služeb. Také dochází k valorizaci příspěvku na péči a navýšení maximálních úhrad stanovených úhradovou vyhláškou atd. Tyto skutečnosti se promítnou na příjmové stránce rozpočtů poskytovatelů sociálních služeb.

Bc. Ing. Kateřina Spáčilová: doplnila, že k poklesu dochází i z důvodu změn váhy historie, kterou dochází m. j. ke srovnání rozdílů ve financování sociálních služeb z dotace MPSV.

Václav Kepřt: vznesl dotaz týkající se vratek, zda využívá vratky OK nebo se vrací do státního rozpočtu.

Mgr. Bc. Zbyněk Vočka: odpověděl, že vratky v daném roce jsou dále přerozděleny, vratky při finančním vypořádání se vrací do státního rozpočtu. V roce 2023 bylo přerozděleno cca 29 mil. vratek v dotačním roce.

Bc. Ing. Kateřina Spáčilová: doplnila, že v minulosti vratky při finančním vypořádání zůstávaly kraji a byly využity na shodný účel; nyní se třetím rokem vrací do státního rozpočtu.

Mgr. Bc. Zbyněk Vočka: informoval, že v první polovině roku 2024 proběhne aktualizace rozpočtů sociálních služeb, o této skutečnosti byli poskytovatelé informováni na poslední on-line schůzce v roce 2023.

Bc. Ing. Kateřina Spáčilová: doplnila, že data budou využita k aktualizaci parametrů pro výpočet výše dotace a stanovení maximální hodnoty vyrovnávací platby.

Václav Kepřt: doplnil, že s Olomouckým krajem je dobrá spolupráce; má možnost srovnání s dalšími kraji ve kterých charitní organizace působí.

„K-RS ROK“ doporučuje Radě Olomouckého kraje:

a) souhlasit s návrhem na poskytnutí dotace jednotlivým poskytovatelům sociálních služeb zpracovaným v souladu s Podprogramem č. 1 Programu finanční podpory poskytování sociálních služeb v Olomouckém kraji pro rok 2024

b) předložit Zastupitelstvu Olomouckého kraje návrh na poskytnutí dotace jednotlivým poskytovatelům sociálních služeb zpracovaný v souladu s Podprogramem č. 1 Programu finanční podpory poskytování sociálních služeb v Olomouckém kraji pro rok 2024 k projednání.

Hlasování: Pro: 16/ proti: /0 zdržel se: /0

K projednávanému bodu bylo přijato usnesení komise UK-RS/24/2/2024

2. Náměty, diskuse, různé

Mgr. Pavel Podivínský: informoval o záměru Olomouckého kraje zpracovat Strategii rozvoje systému péče o ohrožené děti v Olomouckém kraji. Uvedený dokument bude zpracován v návaznosti na dotační výzvy, které jsou aktuálně vyhlášeny v oblasti transformace pobytových služeb pro ohrožené děti na pobytové služby komunitního typu (týká se dětských domovů, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc domovů pro osoby se zdravotním postižením a pobytovým službám zřizovaných MŠMT/DDŠ, DgÚ, VÚM/). Z dětských domovů do domovů komunitního typu. Strategie bude obsahovat nejen informace o transformaci pobytových služeb, ale také budou součástí analýzy ohrožených dětí a dětí s postižením. Dále bude součástí i návrh změny v participaci jednotlivých subjektů působících v oblasti ohrožených dětí, oblast náhradní rodinné péče, spolupráce NNO a orgánů sociálně-právní ochrany dětí, dětských domovů a dalších klíčových subjektů.

Pokud jde o připravované výzvy jsou zaměřeny následovně:

- a) Rozvoj a modernizace služeb komunitního typu pro ohrožené děti – vybudování a renovace infrastruktury pobytové péče o děti

Cílem této výzvy bude podpořit deinstitucionalizaci pobytové péče pro ohrožené děti v ČR tak, že bude zvýšena dostupnost služeb komunitního typu pro ohrožené děti a rodiny (komunitní služby pobytové, ambulantní a terénní) prostřednictvím transformace stávajících pobytových zařízení a náhrady stávajících zařízení prostřednictvím nově vybudovaných služeb.

- b) Rozvoj a modernizace služeb komunitního typu pro ohrožené děti – bytové jednotky

Cílem této výzvy je podpořit deinstitucionalizaci pobytové péče pro ohrožené děti v ČR tak, že bude zvýšena dostupnost služeb komunitního typu pro ohrožené děti a rodiny (komunitní služby pobytové, ambulantní a terénní) prostřednictvím nákupu bytových jednotek.

Poskytovatelem bude Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. S obsahem jednotlivých výzev budou seznámeny příspěvkové organizace OK (zařízení pro výkon ústavní výchovy). Výzvy byly vyhlášeny dne 24.1.2024. Aktuální informace o dalším průběhu obdrží členové komise pro rodinu a sociální záležitosti na některém z příštích jednání.

Dětské domovy projeví zájem o transformaci. Součástí výzev budou aktivity, které jsou aktuálně realizovány v rámci procesu transformace vybraných zařízení pro výkon ústavní výchovy zřizovaných Olomouckým krajem.

V první fázi, a to na konci roku 2022 Olomoucký kraj podepsal smlouvy o spolupráci s Nadací J&T, a to v návaznosti na zajištění procesu transformace ústavních zařízení pro výkon ústavní či ochranné výchovy – příspěvkových organizací zřizovaných Olomouckým krajem. V rámci zmiňovaného procesu byl ustanoven transformační tým, jehož členy schválila ROK.

Setkání transformačního týmu se uskutečnilo dne 8. 3. 2023 za účasti hejtmána Olomouckého kraje, Ing. Josefa Suchánka, a dalších hostů z řad ředitelů DD a dále institucí, se kterými DD běžně spolupracují - ČŠI, KHS, OSZ, DDÚ. Jednání moderovala Mgr. Alena Svobodová z Nadace J&T a v průběhu jednání byly představeny důvody a cíle transformace.

Účastníci setkání v průběhu jednání vyjádřili ochotu spolupracovat a současně jim bylo přislíbeno, že o průběhu transformace budou informováni.

Nadace J&T už od ledna 2023 uspořádala několik setkání a seminářů k transformaci zejména pro dětské domovy zřizované Olomouckým krajem. V tuto chvíli se dokončují dvě analýzy v Olomouckém kraji, a to:

- Analýza dětí s postižením

Cílem analýzy je zmapovat stávající služby, potřeby služeb v regionu a potřeby klientů a jejich rodičů a navrhnout změny v systému, které by více odpovídalo potřebám této cílové skupiny. Analýza se také zaměří mimo jiné i na Centrum Ostrůvek, p. o. Obsahem analýzy bude rovněž spolupráce mezi aktéry systému.

- Analýza ohrožené děti.

Cílem analýzy je zmapovat stávající služby a potřeby v regionu, současně pak potřeby klientů a navrhnout změny systému, které by více reflektovaly potřeby cílové skupiny. Analýza se zaměří na sedm dětských domovů, které jsou zapojeny do procesu transformace. Současně bude věnována pozornost činnosti orgánů sociálně-právní ochrany dětí a spolupráci mezi aktéry systému.

Národní plán obnovy má takové podmínky, že máme aktuálně informaci o tom, že některé kraje do výzev NPO nepůjdou se svými transformačními plány. Výzvy jsou určeny nejen pro školská zařízení, ale i pro zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a domovy pro osoby se zdravotním postižením. Hlavním faktorem nezájmu některých krajů jsou materiálně technické standardy a snížení ekonomické náročnosti nově pořizovaných nebo rekonstruovaných domů. V Pardubickém kraji v minulosti ze svých prostředků nakupovali byty, ale i nové domy.

Mgr. Ivo Slavotínek: pro transformaci dětských domovů jsou byty nejlepším řešením. Míra integrace je vhodná, snaha o destigmatizaci.

Mgr. Pavel Podivínský: celkem je Olomoucký kraj zřizovatelem 10 dětských domovů, některé jsou nevhodně situovány, skupiny jsou po 8 dětech. Celkem je v zařízeních pro výkon ústavní výchovy cca 450 dětí, z toho v Olomouckém kraji v zařízeních zřizovaných OK cca 280 dětí. Dětské skupiny v DD jsou po 8 dětech, v transformovaných DD by mělo být max 6 dětí a max. 2 jednotky v jednom domě. Uvedené výzvy vnímá Olomoucký kraj jako příležitost ke zlepšení prostředí pro děti, které nemohou vyrůstat v přirozeném prostředí nebo náhradní rodinné péči.

Ing. Martin Jírotka: dotaz, do výzvy se v současné době přihlásily zatím tři subjekty, bude se ještě někdo další hlásit? Zmínil, že se setkal s dotačními programy, u kterých je velmi obtížné splnit podmínky.

Mgr. Pavel Podivínský: aktuálně máme informaci, že zájem o zapojení do výzvy projevilo všech 10 dětských domovů zřizovaných Olomouckým krajem. Po projednání s věcně příslušným radním pro oblast školství RNDr. Alešem Jakubcem, MBA, bude doporučeno, které DD půjdou do první výzvy NPO. Je pravdou, že podmínky výzev budou pro realizátory velmi obtížně splnitelné, a to nejen z pohledu časového, ale i s ohledem na dodržení všech uveřejněných podmínek.

Mgr. Ivo Slavotínek: ze zkušeností víme, že společné soužití s transformovanými uživateli je idylické.

Mgr. Pavel Podivínský: projekty se budou podávat v souladu s harmonogramem, který je ve výzvách:

Odkazy na uvedené výzvy naleznete zde:

[Výzva č. 31 24 113 Rozvoj a modernizace služeb komunitního typu pro ohrožené děti - vybudování a renovace infrastruktury pobytové péče o děti \(mpsv.cz\)](#)

[Výzva č. 31 24 114 Rozvoj a modernizace služeb komunitního typu pro ohrožené děti - bytové jednotky \(mpsv.cz\)](#)

Od ukončení realizace transformace musí dojít k nastěhování dětí do 1 roku. OK nebude realizovat z uvedených výzev transformace u DOZP, a to s ohledem na aktuální počet dětí do 18 let v DOZP, který je minimální. Pokud se situace změní lze očekávat další kola výzev v uvedené oblasti.

Mgr. Jan Mochťák: dotaz, kde se budou kupovat byty, zda v lokalitě v blízkosti domovů?

Mgr. Pavel Podivínský: transformované DD nemusí být v bezprostřední blízkosti současných DD, uvažuje se o různém rozmístění, záleží na vhodných bytech a nemovitostech. U bytů je jsou náklady stanoveny na maximální cenu 84 000Kč/metr čtvereční a byt nesmí být větší než 150 m². V případě nákupu domů, rekonstrukce současných prostor je potřeba počítat s dodržением pravidel uvedených ve výzvách, zejména pak snížení energetické náročnosti o minimálně 30 % proti původnímu stavu.

Mgr. Jan Mochťák: certifikace SBToolCZ, projekty musí mít certifikaci, urychluje proces v systému dotací. Předá odkaz na stránky, poradenský servis. Např. výzva na bydlení má podporu již certifikovaná dokumentace.

Odkaz na Národní nástroj pro certifikaci kvality budov: <https://www.sbtool.cz/>

Mgr. Pavel Podivínský: každý ředitel bude mít možnost individuálních konzultací.

Mgr. Ivo Slavotínek: Národní plán obnovy je určen na aktivity související s postraumatizací covidových následků.

Mgr. Pavel Podivínský: v rámci výzev jsou neuznatelnými náklady DPH, jinak je vše uznatelné.

Mgr. Pavel Podivínský: požádal o přijetí následujícího usnesení Komise pro rodinu a sociální záležitosti:

Komise pro rodinu a sociální záležitosti souhlasí se záměrem zpracování Strategie rozvoje systému péče o ohrožené děti v Olomouckém kraji a doporučuje ROK schválit záměr zpracování Strategie rozvoje systému péče o ohrožené děti v Olomouckém kraji.

Hlasování: Pro: 16/ proti: /0 zdržel se: /0

K projednávanému bodu bylo přijato usnesení komise UK-RS/24/3/2024

Diskuze:

Mgr. Ivo Slavotínek: dnes pokračovala debata se zástupci obcí týkající se transformace pečovatelských služeb, zajímavá debata, shodli jsme se se zřizovateli obcí. Podmínky platné od 1.1.2026. Nově dotační titul č. 4 (investiční), který byl vyhlášen naposledy v roce 2020 s názvem Podpora infrastruktury sociálních služeb na území Olomouckého kraje. Zmiňovaný nový dotační titul, který je na investiční projekty byl konzultován a podmínky nastavovány s poskytovateli sociálních služeb. Byl nastaven dle vzorových pravidel. Dotace může být nově poskytnuta na investice do majetku, který není ve vlastnictví žadatele, ale je majetkem církve či územního samosprávného celku. Jedná se o vstřícný krok ze strany Olomouckého kraje. Dotační program na podporu dluhového poradenství v Olomouckém kraji, spolupráce s Agenturou sociálního začleňování se zabývá právě dluhovou problematikou. Termín pro podávání žádostí je od 22. 1. do 2.2. 2024.

Mgr. Eva Machová: uvítala by další výjezdní jednání komise, např. zařízení SeneCura SeniorCentrum Olomouc a Dětské centrum Ostrůvek.

Václav Kepřt: dotaz, jak se staví OK k novele související se sociálně zdravotním pomezím.

Mgr. Ivo Slavotínek: nesouhlasíme s touto normou, řeší zájmy poskytovatelů zdravotních služeb, nikoli sociálních služeb. Novela související se sociálně zdravotním pomezím se předpokládá příští rok; změna zákona o zdravotních službách, sociálních službách a o veřejném zdravotním pojištění. Tato novela původně měla, mimo jiné, zrušit kontraktační povinnost zdravotních pojišťoven s poskytovateli sociálních služeb, není obsaženo.

Václav Kepřt: děkuje za informaci.

Ing. Martin Jirotko: bude schválena novela zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, zde je uvedeno, že odlehčovací služba pobytová bude jen omezená, objevilo se to v paragrafovém znění.

Vyjádření OSV: Nejedná se o platnou ani účinnou novelu, dle aktuálního znění zákona o sociálních službách taková podmínka neplatí. V současné době je k dispozici několik verzí novel zákona o sociálních službách. Jedna z nich – poslanecký návrh (<https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?T=605&O=9>) obsahuje tuto úpravu, aktuálně však prošel pouze 1. čtením v Poslanecké sněmovně a 2. čtení je plánováno na únor 2024. Tento návrh nebylo možné připomínkovat, Olomoucký kraj tak neměl možnost uplatnit připomínky v mezirezortním připomínkovém řízení.

Navrhována je tato úprava:

44

Odlehčovací služby

(1) Odlehčovací služby jsou terénní, ambulantní nebo pobytové služby poskytované **na dobu v součtu nejdéle 180 dnů v kalendářním roce** osobám, které mají sníženou soběstačnost

z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které je jinak pečováno

v jejich přirozeném sociálním prostředí; cílem služby je umožnit pečující fyzické osobě

nezbytný odpočinek. **Do doby uvedené ve větě první se započítá pouze služba poskytnutá stejným poskytovatelem a v rámci jedné formy poskytnuté služby.**

Mgr. Jan Mochťák: zmínil, sloučení dávek jako záměr MPSV.

Mgr. Jan Mochťák: výzva č. 65 na sociální vyloučení, 5% spoluúčast, 95 % hrazeno.

Mgr. Ivo Slavotínek: náš investiční dotační titul by mohl být použit na financování 5 % této spoluúčasti. V roce 2023 byla poskytnuta poskytovatelům sociálních služeb návratná finanční výpomoc, s termínem splatnosti max. do 30.6.2024. Protože se většina projektů ještě realizuje, navrhujeme posunutí termínu dle požadavku příjemců NFV.

Václav Kepřt: zmínil problematiku výkladu vyhlášky, jak účtovat 80 hodin přímé práce. Problém je v tom, že u klientů s objemem hodin péče nad 80 hodin měsíčně, je účtována péče ve snížené sazbě, tedy namísto 155,- Kč je to 135,- Kč. To v principu chápeme, ale rozporovali jsme výklad, který nakonec MPSV přijalo jako závazný. Byly proti sobě dva výklady:

1. Do 80 hodin počítat sazbu všem stejně, tedy 155/hod. a následně u klientů, kteří mají objem péče nad 80 hodin měsíčně počítat sníženou sazbu až od tohoto limitu. Toto je cesta, kterou jsme prosazovali, protože nám přišla logická a správná.
2. Druhá možnost, kterou přijalo MPSV spočívá v tom, že se při překročení limitu 80 hodin za měsíc přepočítá sníženou sazbou celý objem péče v daném měsíci. Proti tomu jsme se dost bránili, protože to přináší více problematických skutečností:
 - a. Je zde prvek diskriminační, protože klient, který odebral 79 hodin zaplatí výrazně více (12.245,-) oproti platbě klienta s 81 hodinami péče (10.935,-). Tedy konkrétně o 1.310,- Kč méně. To nedává smysl.
 - b. Museli jsme přeprogramovat účtování, protože dopředu nevíme, za jakou cenu se bude účtovat, což se ukáže až na konci účtovaného měsíce. Naše cesta byla o dost jednodušší, protože neuplatňovala retroaktivitu v případě, že v průběhu měsíce dojde k překročení limitu
 - c. Další problém je, že snížená sazba jde plně na vrub poskytovatele. Stát něco nařídí, slíbí klientovi výhodu, ale chce po poskytovateli, aby to zaplatil. To je docela nemorální přístup a je to stejné jak například u účastníků odboje.

Toto bylo připomínkováno a rozporováno a dávám na zvážení, zda je možné například tyto vícenáklady poskytovatelů uplatnit alespoň v podprogramu P2. Nejsou to miliony, ale o desítky tisíc na úrovni služby už by se jednat mohlo. Současně by toto bylo vhodné i téma na sociální sekci asociace krajů.

V Olomouci dne 24.1.2024

.....
Mgr. Radek Brázda
předseda komise

Přílohy:

Příloha č. 1 – prezenční listina